

Bolagsstyrningsrapport för 2023

Biogas i Jämtland-Härjedalen AB
Organisationsnummer 559388-8943

Fastställd av styrelsen 2023-11-27

Dnr: BiogasJH-2023-069

Innehåll

1. Bakgrund och syfte	3
2. Allmänt om bolaget.....	3
2.1. Styrelsens sammansättning	3
2.1.1. Val av styrelsens ledamöter	3
2.1.2. Styrelsens arvoden	4
2.1.3. Styrelsemedlemmar	4
2.1.4. Styrelsens närvaro	5
2.2. Intressen i andra företag	5
2.3. Styrelsens arbete under året	6
2.3.1. Tvister	6
2.3.2. Utlämnande av allmänna handlingar	6
2.4. Styrelsens och verkställande direktörens utvärdering	7
2.5. Bolagets arbetsgrupp.....	7
2.6. Revisorer	7
3. Efterlevnad av styrande direktiv	7
3.1. Efterlevnad av det kommunala ändamålet	7
3.2. Efterlevnad av de kommunala befogenheterna	8
3.3. Efterlevnad av ägardirektiv	8
3.3.1. Uppföljning av uppdrag	9
3.3.2. Efterlevnad av övriga styrdokument	9
3.4. Internkontroll.....	9
3.4.1. Kontrollmiljö	10
3.4.2. Riskbedömning och kontrollaktiviteter	10
3.4.3. Uppföljning av bolagets interna kontroll	10
4. Ägardialog	10
5. Behandling av bolagsstyrningsrapporten	10

1. Bakgrund och syfte

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen 6 kap. 9 § utöva en förstärkt uppsiktspflicht över kommun- och regionägda bolag och i årliga beslut för varje aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Syfte med en bolagsstyrningsrapport är att ge en beskrivning och underlag för ägarna hur bolaget bedriver sin verksamhet och uppfyller bolagets ändamål. Bolaget ges därmed möjlighet att själv beskriva sin syn på nytta och ändamål av sin verksamhet.

2. Allmänt om bolaget

Biogas i Jämtland-Härjedalen AB (BiogasJH) är ett kommunalt bolag som till 96,5% ägs av Östersunds kommun via Östersunds Rådhus AB (556593-7553). Övriga ägare med en ägarandel om vardera 0,5% är Bergs kommun, Bräcke kommun, Härjedalens kommun, Krokoms kommun, Ragunda kommun, Strömsunds kommun och Åre kommun. Bolaget bildades 2022-07-08

Bolaget har enligt bolagsordningen till föremål för sin verksamhet att förbereda samt uppföra och driva en anläggning för rötning av avfall och uppgradering av rågas till fordonsgas och framställning av biogödsel och idka därmed förenlig verksamhet.

Östersunds kommun har drivit arbetet med att skapa en biogasanläggning som ett projekt sedan 2019. Bolaget har sedan bildandet tagit över ansvaret och har arbetat med att säkra förutsättningarna för att kunna bygga anläggningen, detta genom att säkra substrattillgång och försäljning av gas och biogödsel.

I juni beslutade styrelsen att genomföra investeringen i en biogasanläggning på Gräfsåsen vilken kalkylerades till 398 Mnkr varav 143 Mnkr erhålls i Klimatklivsbidrag. Samma dag beviljade kommunfullmäktige i Östersund ett lån på 260 Mnkr.

BiogasJH har VD anställd på timbasis och från 1 september anställdes en marknadsansvarig.

Vid ett ägarsamråd i september 2023 fick bolaget i uppdrag att ta fram ett förslag till beslutsunderlag för kommunerna att ta ställning till där Östersund förvärvar minoritetsägarnas aktier. Ett förslag lämnades till ägarna i oktober och är nu föremål för politisk behandling hos ägarna.

Bolagets första räkenskapsår sträcker sig från bildandet 2022-07-08 till 2023-12-31.

2.1. Styrelsens sammansättning

2.1.1. Val av styrelsens ledamöter

Kommunfullmäktige i ägarkommunerna har utsett femton ledamöter till bolagets styrelse. Under året har några ledamöter avgått och ersatts av nya.

Valen för den nya mandatperioden anmälades på bolagsstämman som genomfördes 2023-05-26. För övriga förändringar i styrelsen har extrastämmor per capsulam hållits.

2.1.2. Styrelsens arvoden

För arvoden till styrelse och lekmannarevisor med ersättare så gäller det arvodesreglemente som Östersunds kommunfullmäktige fastställt även i bolaget. Hanteringen av arvoden hanteras också av Östersunds kommun i den e-tjänst som kommunens förtroendevalda använder.

2.1.3. Styrelsemedlemmar

Styrelsen för bolaget består av 15 ordinarie ledamöter, inga suppleanter eller arbetstagarrepresentanter finns.

Inga utskott har funnits.

En ny mandatperiod har påbörjats och det har inneburit skifte av ett antal styrelseledamöter. Förutom dess förändringar har ytterligare förändringar skett.

Verkställande direktören (VD) deltar i samtliga styrelsemöten. Därutöver deltar projektledare och marknadsansvarig.

Under 2023 har styrelsen bestått av följande personer:

<i>Namn</i>	<i>Funktion</i>	<i>Tillträdesdatum</i>	<i>Avgångsdatum</i>
Magnus Andersson	Ordförande	2022-07-08	2023-04-17
Bo Svensson	Ordförande	2023-04-17	
Katarina Nyberg Finn	Vice ordförande	2022-07-08	2023-04-17
Andreas Köhler	Vice ordförande	2023-04-17	
Magnus Lenz	Ledamot	2022-07-08	2023-05-26
Andreas Köhler	-"-	2022-07-08	2023-04-17
Björn Lekedal	-"-	2022-07-08	
Kerstin Hällgren	-"-	2023-05-26	
Lisa Bois	-"-	2023-01-16	2023-10-10
Linda Andersson	-"-	2023-10-10	
Anders Sundin	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Nils Sandqvist	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Emma Tyrebo	-"-	2023-05-26	
Marlene Gustafsson	-"-	2023-05-26	
Cassandra Sundin	-"-	2023-05-26	2023-10-10
Andrea Fors	-"-	2023-10-10	
Bo Karlsson	-"-	2022-07-08	
Barbro Norberg	-"-	2022-09-08	
Magnus Karlsson	-"-	2022-07-08	
Olof Wallgren	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Carl-Johan Winblad	-"-	2023-05-26	
Annica Lindström	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Maud Hercules	-"-	2023-05-26	
Morgan Olsson	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Mats Gärd	-"-	2023-05-26	
Daniel Danielsson	-"-	2022-07-08	2023-05-26
Thomas Hägg	-"-	2023-05-26	

2.1.4. Styrelsens närvaro

Styrelsen har under 2023 haft tio sammanträden varav två digitala och ett per capsulam. Närvaron vid de sju fysiska styrelsemötena och två digitala framgår av följande tabell:

<i>Namn</i>	<i>Funktion</i>	<i>Närvaro</i>	<i>Möjliga</i>
Magnus Andersson	Ordförande	2	2
Bo Svensson	Ordförande	7	7
Katarina Nyberg Finn	Vice ordförande	1	2
Andreas Köhler	Vice ordförande	6	7
Magnus Lenz	Ledamot	1	3
Andreas Köhler	Ledamot	2	2
Björn Lekedal	Ledamot	4	9
Kerstin Hällgren	Ledamot	6	6
Lisa Bois	Ledamot	2	8
Linda Andersson	Ledamot	1	1
Anders Sundin	Ledamot	1	3
Nils Sandqvist	Ledamot	3	3
Emma Tyrebo	Ledamot	5	6
Marlene Gustafsson	Ledamot	4	6
Cassandra Sundin	Ledamot	0	5
Andrea Fors	Ledamot	0	1
Bo Karlsson	Ledamot	7	9
Barbro Norberg	Ledamot	9	9
Magnus Karlsson	Ledamot	2	9
Olof Wallgren	Ledamot	3	3
Carl-Johan Winblad	Ledamot	5	6
Annica Lindström	Ledamot	2	3
Maud Hercules	Ledamot	4	6
Morgan Olsson	Ledamot	1	3
Mats Gärd	Ledamot	6	6
Daniel Danielsson	Ledamot	3	3
Thomas Hägg	Ledamot	5	6

2.2. Intressen i andra företag

Allmänheten ska kunna lita på att förtroendevalda och anställda i kommunkoncernen uppträder på ett opartiskt och hederligt sätt. Det är därför ytterst olämpligt att styrelseledamöter och anställda i beslutande positioner har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Bolagets ledamöter har inför bolagsstyrningsrapporten redovisat bisysslor, intressen i andra företag etc. När redan anmälda uppgifter ändras eller nya uppgifter tillkommer ska en ny deklaration göras. Underlagen diarieförs. Ledamöterna har skyldighet att anmäla jäv om situation uppstår.

2.3. Styrelsens arbete under året

Under 2023 har styrelsen haft 9 fysiska sammanträden och ett per capsulam. Sekreterare har varit Torbjörn Stark, VD.

Styrelsen har behandlat följande fasta punkter:

- Mötets öppnande
- Val av justeringsmän
- Fastställande av dagordning
- Information, rapporter och diskussioner
 - o Nuläge för projektet
- Uppföljning av projektet
- Övriga frågor
- Nästa sammanträde
- Avslutning

Följande ärenden har behandlats av styrelsen under året:

- Juridiska och ekonomiska förutsättningar för Biogas i Jämtland-Härjedalen AB
- Årsrapport 2022
- Utvärdering av styrelsens arbete och VD samt bolagsstyrningsrapport 2022
- Mötesplan
- Revisions PM
- Handlingsplan juridik och ekonomi
- Styrelsens arbetsordning
- Konstitution av styrelsen
- VD-instruktion
- Attest- och utanordningsinstruktion
- Firmateckning
- Revisionsavtal
- Delårsrapport ett och två
- Styrande dokument
- Beslut om investering
- Begäran om kredit
- Tilldelningsbeslut
- VD-rekrytering
- Avtal med Arla
- Bolagsstyrningsrapport
- Resultatbudget 2024-2025 och investeringsplan 2024-2026
- Internkontrollplan 2024

I övrigt har inga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt lämnats till ägarna för ställningstagande under året.

2.3.1. Tvister

Under 2023 har bolaget inte haft några tvister.

2.3.2. Utlämnande av allmänna handlingar

Utlämning av allmänna handlingar ska ske skyndsamt. Avslagsbeslut får enligt VD-instruktion fattas av VD.

Under 2023 har inga avslagsbeslut angående utlämnande av allmän handling fattats.

2.4. Styrelsens och verkställande direktörens utvärdering

I enlighet med Policy för kommunägda bolag i Östersunds kommun och ägardirektiv ska årligen en utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete genomföras.

En utvärdering kommer att genomföras och diskuteras vid sammanträdet 2024-02-19.

2.5. Bolagets arbetsgrupp

Verkställande direktören (VD) leder verksamheten inom de ramar som styrelsen lagt fast. VD tar fram informationsbeslutsunderlag inför styrelsemöten, är föredragande samt ger motiverade förslag till beslut. VD leder bolagets arbete och fattar beslut efter samråd med övriga i bolaget engagerade personer.

Bolagets arbetsgrupp har bestått av:

- Torbjörn Stark, VD
- Lars Wissing, marknadsansvarig
- Peter Tholén, projektledare

2.6. Revisorer

Bolagets externa revisorer upphandlas av Östersunds kommunens revisorer. Lekmannarevisorerna utses av respektive ägares kommunfullmäktige.

Revisorer under 2023 har varit KPMG med Lars Skoglund som huvudansvarig auktoriserad revisor.

Lekmannarevisorer har under året varit Per Ericsson, Tommy Jakobsson och Steinar Pettersson

VD har haft löpande kontakt med bolagets auktoriserade revisorer. Samarbete med lekmannarevisorerna har främst skett genom kontakt mellan VD och de sakkunniga biträdena. Ett möte med lekmannarevisorer är planerat till 2023-11-27.

Auktoriserad revisor har inte deltagit vid styrelsesammanträdena under året.

En lekmannarevisor har deltagit vid två styrelsesammanträden under året.

3. Efterlevnad av styrande direktiv

Den påbörjade biogasanläggningen som bolaget ska bygga beräknas vara i drift 2025.

3.1. Efterlevnad av det kommunala ändamålet

I bolagsordningen anges bland annat:

- Bolaget har till föremål för sin verksamhet att förbereda samt uppföra och driva en anläggning för rötning av avfall och uppgradering av rågas till fordonsgas och

framställning av biogödsel och idka därmed förenlig verksamhet. Inom ramen för de för Bolaget gällande kommunalrättsliga principerna, aktieägaravtal och samverkansavtal får Bolaget även; utföra tjänster på uppdrag av ägarkommunerna, samt i begränsad omfattning till andra tillhandahålla tjänster som har samband med föremålet för Bolagets verksamhet.

- Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelats av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe. Bolagets verksamhet skall alltid bedrivas i enlighet med vid var tid tillämpliga kommunalrättsliga principer och föreskrifter. Endast kommuner eller kommunala bolag kan vara aktieägare.
- Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att genom samverkan omhänderta matavfall och annat biologiskt nedbrytbart material i syfte att uppnå EU:s avfallsdirektiv, nationella etappmål, mål i kommunala avfallsplaner samt andra regionala och lokala mål som syftar till att tillvarata resurser i matavfall och annat biologiskt material.

Bedömningen är att bolagets verksamhet följer det kommunala ändamålet.

Däremot så stämmer inte den planerade verksamhet med bolagsordningens intentioner om att bolaget i begränsad omfattning kan utföra tjänster åt andra. Som en följd av detta har bolaget lyft frågan till ägarna vilket lett till att ärenden är under politisk behandling av ändrade ägarförhållanden och ändrade styrande dokument.

3.2. Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Kommuner får själva ta hand om angelägenheter av allmänt intresse. En kommunal angelägenhet innebär att den bedrivna verksamheten har ett allmänt intresse och anknytning till kommunens område eller dess medlemmar.

Lokaliseringsprincipen

Bolaget följer principen.

Likställighetsprincipen

Principen följs.

Självkostnadsprincipen

Principen kommer inte att följas då bolagsordning och ägardirektiv säger ”*Med avsteg från självkostnadsprincipen och vinstförbudet i Kommunallag (2017:725) ska Bolagets verksamhet bedrivas på affärsmässiga grunder och med optimalt resursnyttjande.*”

3.3. Efterlevnad av ägardirektiv

Den planerade verksamheten bedöms inte efterleva ägardirektivet i den del som säger att

Bolaget ska, då biogasanläggningen är uppförd, ha möjlighet att ta emot avfall från andra leverantörer än Ägarkommunerna. Detta ska ske enligt sedvanliga upphandlingsregler enligt LOU alternativt LUF och inte uppgå till mer än 20 procent av Bolagets verksamhet enligt förutsättningarna i LOU respektive LUF.

Av den juridiska bedömningen framgår att av bolagets planerade verksamhet uppgår cirka 75% av omsättningen från andra leverantörer.

Som en följd av detta har bolaget lyft frågan till ägarna vilket lett till att ärenden är under politisk behandling av ändrade ägarförhållanden och ändrade styrande dokument.

3.3.1. Uppföljning av uppdrag

Av bolagets ägardirektiv framgår att bolaget har till uppdrag att *”att genomföra Ägarkommunernas ambition om att möjliggöra en byggnation av en anläggning för rötning av matavfall och uppgradering av rågas till fordonsgas (biogasanläggning) i Östersund. För att kunna genomföra planerna krävs ett gediget förarbete i form av utredningar av olika karaktär exempelvis ekonomiska, juridiska och miljömässiga”*

Verksamhet som bedrivits är i enlighet med ägardirektivet.

3.3.2. Efterlevnad av övriga styrdokument

De styrdokument som fastställs av den första bolagsstämman och senare av styrelsen har efterlevts av bolaget.

Bolagets verksamhet styrs av följande dokument:

- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Aktieägaravtal
- Samverkansavtal
- Arvodesregler antagna av kommunfullmäktige i Östersund
- Finanspolicy och finansiella riktlinjer Östersunds kommunkoncern
- Policy för styrning av kommunägda bolag i Östersunds kommun
- Policy farliga förmåner för förtroendevalda respektive medarbetare
- Riktlinje för hantering av arkiv i Östersunds kommun
- Aktuella lagar och föreskrifter
- Arbetsordning för styrelsen
- Attest- och utanordningsinstruktion
- VD-instruktion

3.4. Internkontroll

Eftersom bolaget har varit under en uppbyggnadsfas har den interna kontrollen ingått i införandet av administrativa rutiner i form av redovisning, utbetalningar och arvodeshantering.

Redovisningen hanteras av Deloitte och attest- och utanordningsinstruktionen liksom utbetalningsrutinen har utarbetats i samråd med Deloitte och Östersunds kommuns redovisningsenhet.

Arvoden och löner hanteras av Östersunds kommun och registrering sker i den e-tjänst som kommunens övriga förtroendevalda använder.

Bedömningen är att dessa rutiner uppfyller kraven på en god intern kontroll. En internkontrollplan kommer att behandlas vid styrelsemöte 2023-11-27.

3.4.1. Kontrollmiljö

I styrelsens arbetsordning och instruktioner för verkställande direktören säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamhetens risker.

3.4.2. Riskbedömning och kontrollaktiviteter

I samband med införande av ovan nämnda rutiner gjordes bedömning av vilka risker som förelåg, rutinerna byggdes upp för att vara tillräckligt säkra.

3.4.3. Uppföljning av bolagets interna kontroll

Ingen uppföljning av den interna kontrollen har skett och därmed har inte heller någon rapport lämnats till ägarna.

4. Ägardialog och ägarsamråd

Bolaget har haft tre ägardialogmöten med Östersunds Rådhus AB där bland annat följande punkter varit uppe för dialog:

- Bolagets, styrelsens och VD:s arbete
- Det pussel som ska läggas inför beslut om investering
- Skattebefrielsen på gas borttagen
- Juridiska och ekonomiska förutsättningar
- Lägesbild för projektet
- Styrdokument och ägarfrågor

Bolaget har medverkat vid tre ägarsamråd med samtliga ägare under 2023. Bland annat följande punkter har diskuterats:

- Översyn av juridiska och ekonomiska förutsättningar för bolaget
- Investeringsbeslut och ekonomiska villkor
- Ägarförhållanden och styrande dokument

5. Behandling av bolagsstyrningsrapporten

Föreliggande bolagsstyrningsrapport för år 2023 har fastställts av styrelsen vid sammanträde 2023-11-27.

Bolagsstyrningsrapporten kommer därefter avlämnas till ägarna som ett led i deras uppsiktsplikt och beslut om verksamheten i Biogas i Jämtland-Härjedalen AB varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.